

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Julkisen talouden vahvistamisen tarve

6.11.2023

LAURI KAJANOJA, TALOUSPOLITIIKAN KOORDINAATTORI

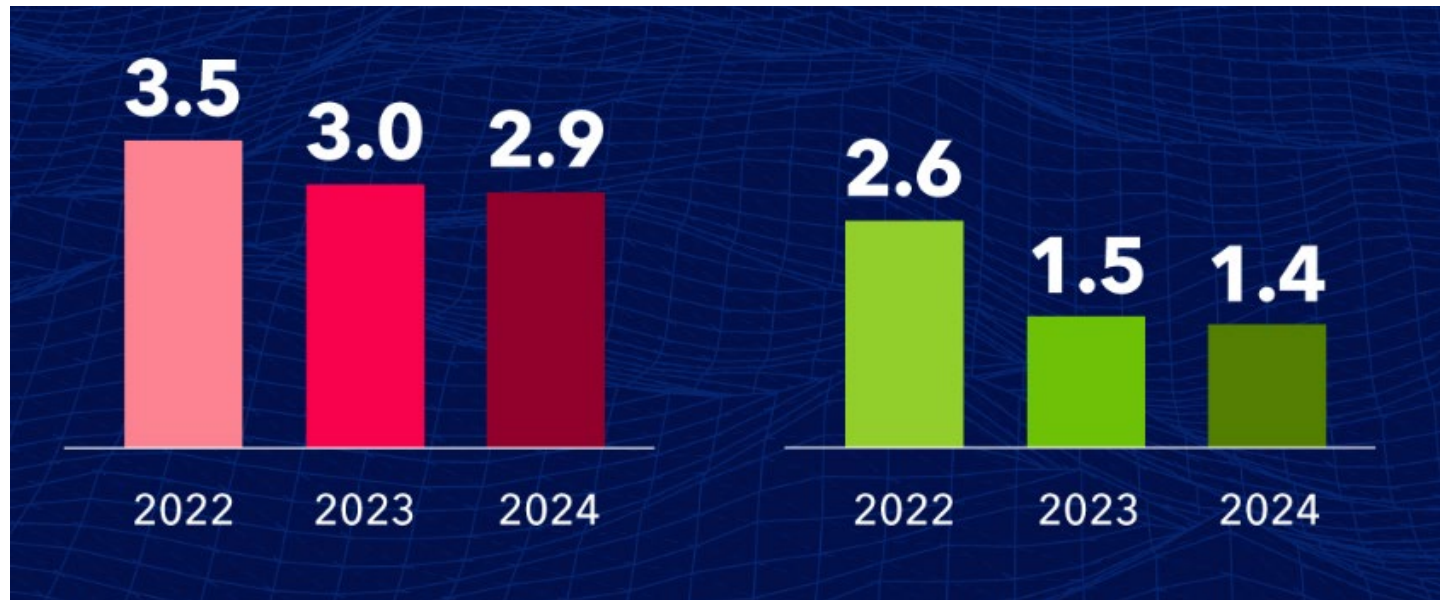
Kansainvälin talouden näkymät melko vaiheet

Talouskasvu

BKT:n muutos, %, Kansainvälisen valuuttarahastot ennusteet, lokakuu 2023

Maailma

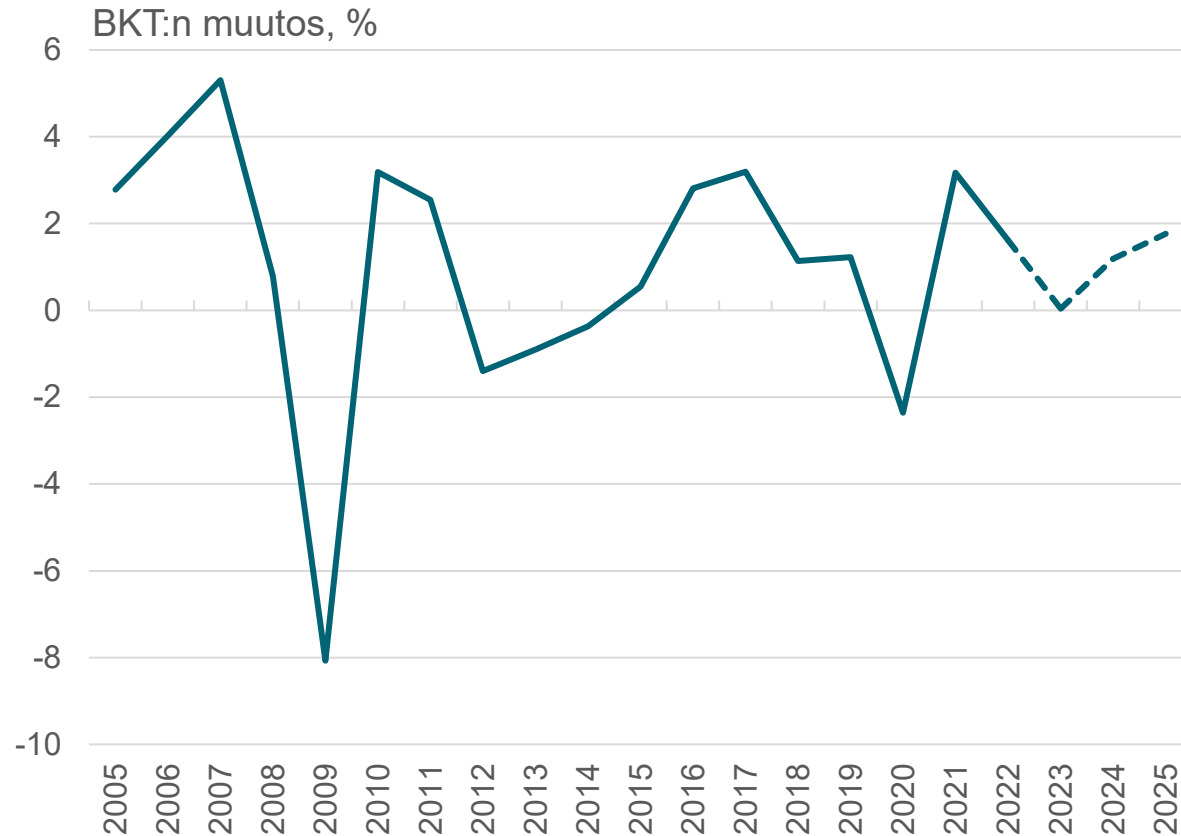
Kehittyneet taloudet

Lähde: IMF.

- Kehittyneet taloudet ovat nousseet koronakriisistä, mutta viime vuodesta lähtien kasvua ovat jarruttaneet etenkin Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset mm. energiahintoihin.
- Nyt inflaatio on jo hidastunut, eikä korkotason odoteta enää nousevan.
- Toisaalta näkymiä painaa Kiinan aiempaa hitaampi kasvu.

Suomen talous on taantumassa loppuvuoden – kasvua odotetaan jo ensi vuonna

Lähteet: Tilastokeskus ja VM.

- Työllisyys notkahtaa mutta säilyy hyvällä tasolla
- Inflaation hidastuminen ja palkankorotukset lisäävät kotitalouksien ostovoimaa
- Asuntojen uudisrakentaminen vähenee jyrkästi tänä vuonna
- Energiasiirtymä lisää investointeja

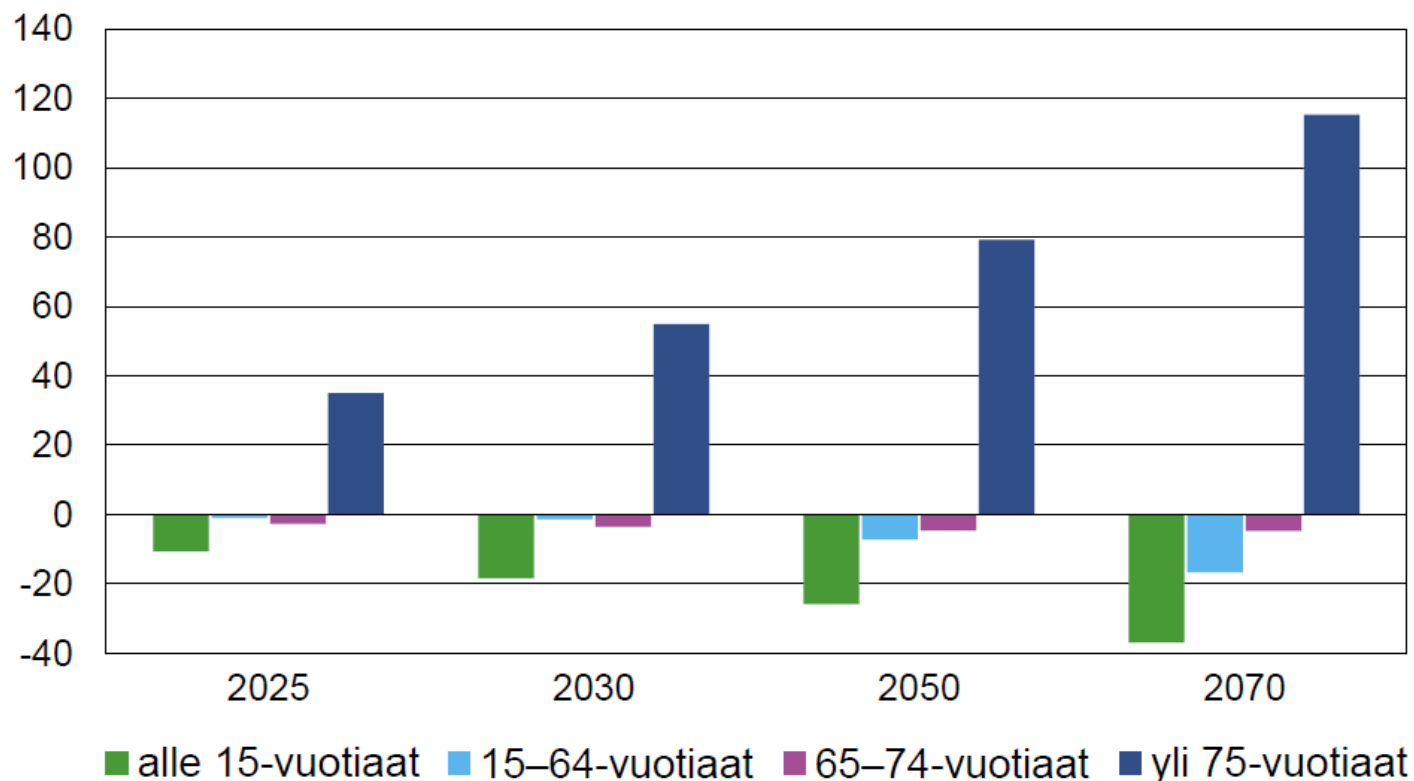
Asuntojen uudistuotanto painaa talouskasvua

- Asuntojen uudisrakentaminen vähenee jyrkästi tänä vuonna, mutta sen ei odoteta johtavan koko talouden syvään taantumaa
- Rakentamista nyt vaimentavien tekijöiden arvioidaan olevan jo kääntymässä suuntaan, joka vähitellen tukee rakentamista
 - Korot
 - Kotitalouksien reaalin ostovoima
 - Rakentamisen kustannukset
- Budjettiriihessä tehtiin päätöksiä asuntorakentamisen suhdannetilanteen helpottamiseksi

Väestön ikääntyminen on tärkein tekijä julkisen talouden vahvistamisen tarpeen taustalla

75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa

Väestönmuutos
suhteessa vuoteen 2018, %

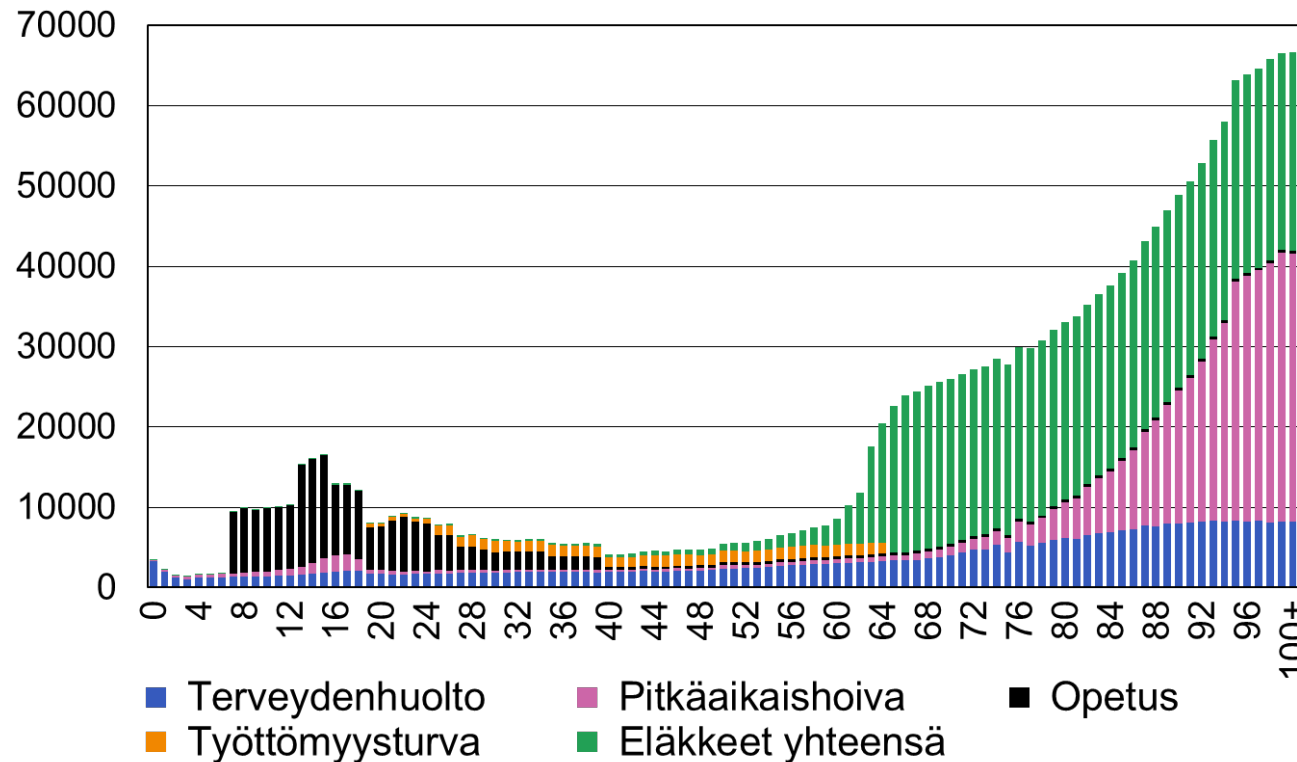

- Suuret ikäluokat ovat nyt keskimäärin noin 75-vuoden iässä.
- Suomalaisten keskimääräinen elinikä pitenee jatkuvasti.

Ikääntyvä väestö nostaa eläkkeitä ja tarvitsee palveluita

Ikäsidonnaiset menot ikäluokittain v. 2019
euroa henkeä kohden, keskiarvo

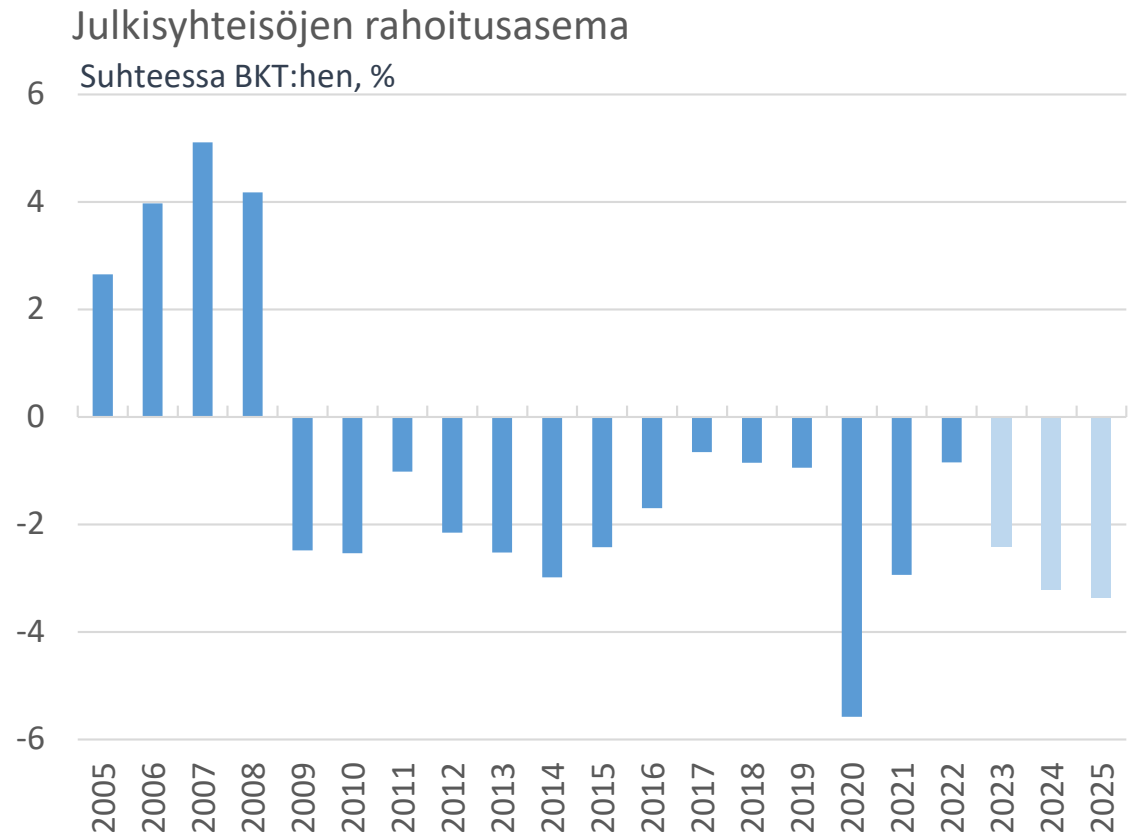

- Terveysthuollon ja pitkäaikaishoivan menot kasvavat etenkin ikävuosista 75-80 lähtien.

Uudistukset ja säästöt tukevat hallitusohjelman tavoitteiden saavuttamista

- Hallitusohjelman mukaan hallituksen talouspolitiikan tavoitteena on parantaa suomalaisten elintasoja, kääntää Suomen talous kestäväan kasvuun ja kääntää hyvinvointia uhkaava velkaantumiskehitys.
- Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi hallitus on toteuttamassa uudistuksia ja säästöjä.
- Hallitus on sitoutunut vahvistamaan julkista taloutta 6 mrd verran
 - Menosopeutukset n. 4 mrd e
 - Rakennetoimet n. 2 mrd e
- Viimeaikaiset tiedot talousnäköymien lievästä heikkenemisestä eivät poista tarvetta pitää kiinni hallitusohjelman tavoitteista eivätkä anna aiheutta lykätä toimeenpanoa.
- Aika on nyt oikea määrätietoisille toimille talouden vahvistamiseksi.

Julkinen talous on ollut alijäämäinen vuodesta 2009 lähtien

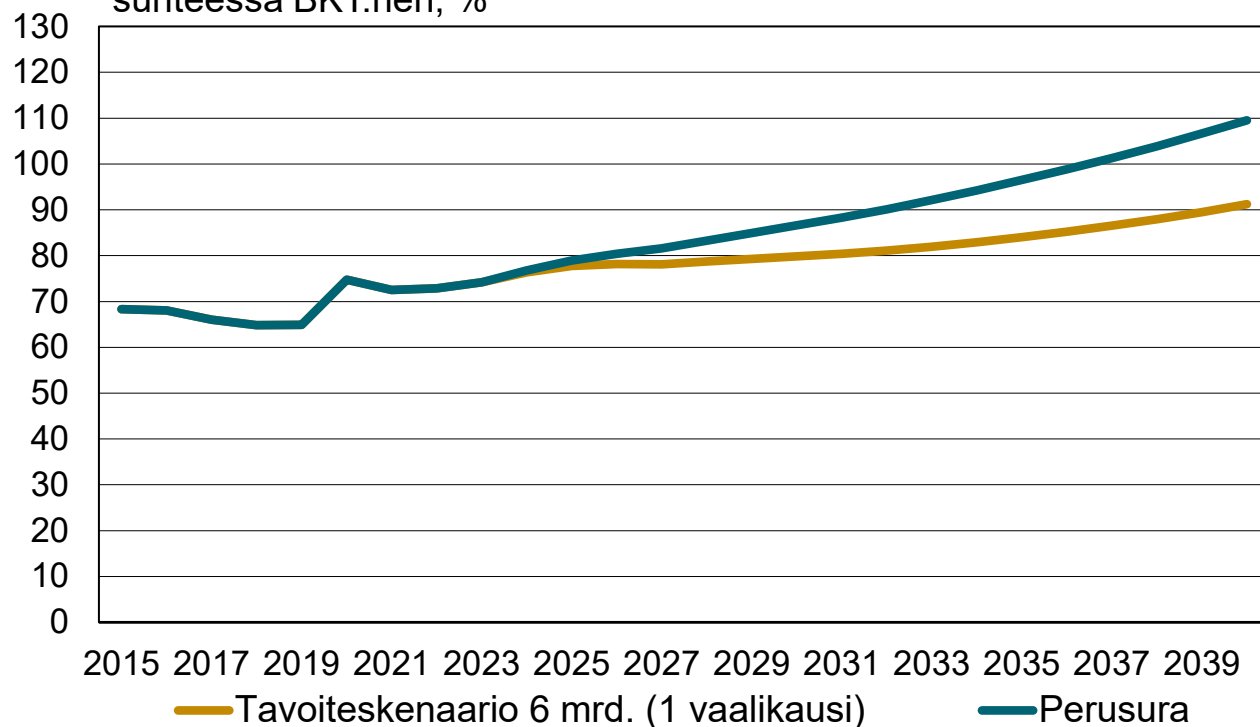
Lähteet: Tilastokeskus ja VM.

- Jo päätetyt säästötoimet pienentävät alijäämää
- Ennusteessa eivät vielä näy kaikki hallitusohjelman toimenpiteet
 - Rakennetoimien työllisyysvaikutukset
 - Hyvinvointialueiden omat toimet
 - Suurin osa sosiaaliturvamaksujen kanavoinnista velkaa pienentämään
- Pitkällä aikavälillä väestön ikääntyminen kasvattaa julkisen talouden alijäämää, ellei vahvistavia toimia tehdä

Hallitusohjelman toimeenpano ei yksin pysäytä velan kasvua pitkäksi aikaa

Julkisyhteisöjen velka

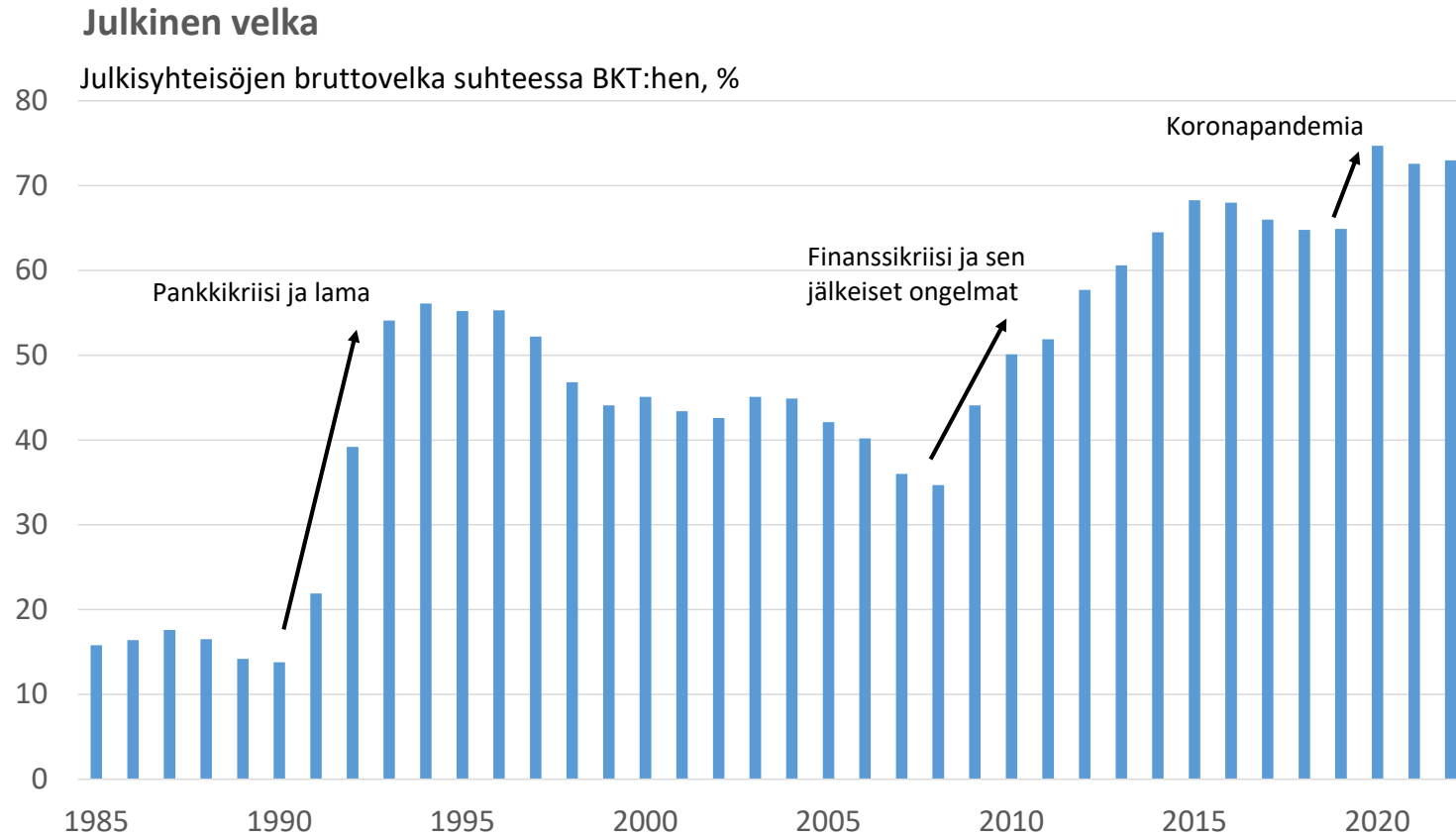
suhteessa BKT:hen, %

Lähde: Tilastokeskus, VM

- Kun hallitusohjelma pannaan kokonaisuudessaan toimeen, velkasuhteen kasvu pysähtyy (keltainen käyrä).
- Pysähtyminen on kuitenkin väliaikaista, ja velkasuhteen kasvu jatkuu taas tulevina vuosina.
- Siksi 6 miljardin vahvistamisen lisäksi tarvitaan toimenpiteitä kuluvan vaalikauden jälkeenkin.
 - VM:n virkamiesarvio vuosi sitten: julkista taloutta tarpeen vahvistaa 6 mrd + 3 mrd

Kriisit kasvattavat velkaa, ja niihin on syytä varautua

Lähde: Tilastokeskus ja VM.

Taloukasvun edellytysten parantamisessa on runsaasti potentiaalia

- Valtion t&k-panostukset ja investointiohjelma
- Osaamisen kehittäminen
- Puhtaaseen energiaan liittyvät investointiaikeet ja luvituksen sujuvuus
- Työllisyyttä lisäävät toimet
- Hyvinvointialueilla palvelujen rakenteen uudistukset
- Datatalouden ja digitalisaation hyödyntäminen

Talous ja turvallisuus kulkevat käsi kädessä

- Vahva talous, kestävä julkinen talous ja yhteiskunnan yhtenäisyys tukevat ulkoista ja sisäistä turvallisuutta
- Kun turvallisuudesta on huolehdittu, uskallusta riittää investointeihin ja yrittämiseen

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos!